

A szám tartalmából...

PORTUGÁLIA – Írás-olvasási készségek támogatása gyermekkönyveken keresztül...11

IZLAND – Egyetemi program szellemi fogyatékkal élő diákoknak...11

SVÉDORSZÁG – Mindennapi iskolai élet testi fogyatékkal élők számára: egy etnológiai tanulmány...12

LUXEMBURG – Az új „alapozó iskola”...13

BELGIUM (FLAMAND NYELVŰ KÖZÖSSÉG) – Indítvány egy új tanulás-támogatási keretrendszerről...14

NÉMETORSZÁG – A fogyatékkal élőkről szóló ENSZ konvenció ratifikálása...15

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG (Anglia) – Eredmény mindenkinek: sajátos nevelési igényű fiatalok kilátásainak javítása...16

LEVÉL AZ IGAZGATÓTÓL...2

ÚJ ÜGYNÖKSÉGI WEBOLDAL...3

FELSŐOKTATÁSI AKADÁLYMENTESSÉGI ÚTMUTATÓ...4

ÉRTÉKELÉS INKLUZÍV KÖRNYEZETBEN...5/6

DÁNIA – Közös cselekvés: Az inklúzió ösztönzésére...7

GÖRÖGORSZÁG – Közelmúltbéli reformok a Hellenikus oktatási rendszerben...8

SPANYOLORSZÁG – „Tots músics, tots diferents” (Minden muzsikus másképp zenél)...9

FRANCIAORSZÁG – Két új, innovatív kutatási és képzési kezdeményezés...10

LEVÉL AZ IGAZGATÓTÓL

sajátos nevelési igényű oktatás. Mindeközben két másik projekt is befejezéséhez közeledik: az egyik a korai fejlesztés, a másik az inkluzív oktatás körülményeinek mérésére szolgáló indikátorok projektje. Jelenleg is összegezzük ezeket a projekteket, a EuroNews következő számában részletesen is beszámolunk az eredményekről.

Ebben az évben olyan projekteket indítottunk el, amelyek két új területet vizsgálnak a tagországok szintjén. Ezek közül az egyik a tanárképzés inklúziós felkészítő munkáját célozza meg, és a munka részese többek között az Európai Bizottság, valamint az UNESCO Nemzetközi irodájának képviselője is. A másik futó projekt, amelyen a Cedefop és a OECD együttműködésével dolgozunk a szakképzéssel és szakoktatással foglalkozik.

2010 folyamán együtt dolgozunk majd az UNESCO Oktatás Mindenkinél titkárságával, hogy kidolgozzunk egy olyan erőforrás-alapot, amely innovatív példákat mutat be a törvényhozásban és gyakorlatban a befogadó oktatás területén. Ezek a példák szemléltetni fogják az UNESCO „Törvényi irányvonalak az inkluzív oktatásban” című kiadványában szereplő javaslatokat.

A jövő év egyik kiemelkedő eseménye lesz az a nemzetközi konferencia, amelyet az Ügynökség a spanyol Oktatási Minisztériummal együtt szervez márciusban, a spanyol uniós elnökségi időszak alatt. A konferencia az inkluzív oktatás jelenlegi helyzetével foglalkozik majd, a 2010-es Lisszaboni feladatok tükrében. A konferencia másik célja a tapasztalatok megosztása latin-amerikai országokkal.

Reméljük hasznos információkat találnak a EuroNews Sajátos Nevelési Igényű Oktatás kiadásában, amelyekhez szívesen várjuk észrevételeiket, ötleteiket is. Kérjük, vegyék igénybe a szám végén található elérhetőségeinket.

Kellemes olvasást!

Cor Meijer
Igazgató

Kedves Olvasók!

Az EuroNews mostani számában bemutatunk néhány érdekes kezdeményezést tagországainkból, valamint az Ügynökség munkájának legfrissebb híreit is megtudhatják.

Remélem érdekesnek és hasznosnak fogják találni ezeket az információkat!

Ha többet szeretnének tudni az Ügynökség munkájáról, kérem tekintsek meg új honlapunkat, ahol nyomon követhetik a legújabb országos adatokat, a szabályozási hátteret, és kezdeményezéseket Európa-szerte, illetve megismerhetik a 27 tagország megbízásából végzett vizsgálataink eredményeit.

Jelenleg annyi izgalmas dolog történik, hogy mindegyiket képtelen vagyok itt bemutatni, ezért csak néhány fontos mozzanatot szeretnék az Önök számára kiemelni.

Nemrég fejeződött be egy nagyszabású tematikus projekt, amely Európa egyik legégetőbb ügyével foglalkozik: multikulturális különbségek és a

HÍREK AZ EURÓPAI ÜGYNÖKSÉGTŐL A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ OKTATÁS FEJLESZTÉSÉRT

ÚJ ÜGYNÖKSÉGI WEBOLDAL

A múlt év folyamán az Ügynökség kifejlesztett egy teljesen új weboldalt, amelyet 2009 tavaszán indított el.

A fejlesztési munkában részt vett a Bristol Egyetem Oktatási és Kutatástechnológiai Intézete (ILRT) <http://www.ilrt.bris.ac.uk/>. Egy felhasználói felmérés is készült az interneten és további információt gyűjtöttek az Ügynökség képviselőitől. Ezeket az információkat mind felhasználtuk a weboldal struktúrájának és külső megjelenésének kifejlesztéséhez.

A felhasználók javaslatai alapján a következő szolgáltatásokkal bővült az oldal:

- A hírek menüpontban már elérhető az EuroNews magazin, sajtóközlemények és az Electronic Bulletin. A közelmúltbeli posztok elérhetőek a honlapról is, ahol a látogatók az Ügynökség legfrissebb híreiről is tájékozódhatnak;
- Minden tagország adata elérhető közvetlenül a nyitóoldalról, vagy az interaktív térkép segítségével;
- Az országok saját oldalán minden olyan kiadvány elérhető, amely olvasható az anyanyelvükön, a megfelelő linkekkel együtt;
- Keresőfunkcióval is bővült az oldal, hogy minél gyorsabban lehessen elérni a szükséges információkat;
- A weboldal akadálymentesebb lett a W3C használhatósági javaslatok figyelembevételével.

Minden olvasónak javasoljuk az oldal böngészését a következő címen:
www.european-agency.org

FELSŐOKTATÁSI AKADÁLYMENTESSÉGI ÚTMUTATÓ

<http://www.european-agency.org/agency-projects/heag>

A Felsőoktatási Akadálymentességi Útmutató (HEAG) egy olyan webes felület, amely egyedülálló az akadálymentesített szolgáltatások területén az európai felsőoktatási intézmények bemutatása mellett.

A HEAG információkkal látja el azokat a fogyatékossgal élő tanulókat, akik a külföldön való továbbtanulást fontolgatják. Szándékunk szerint az itt kapott információk segíthetnek a tanulóknak és a szakembereknek abban, hogy jól döntsenek tanulási lehetőségekről, csereprogramokról.

26 tagországból, valamint Horvátországból és Szlovákiából érkezett projektszakértők segítettek a projektmunkában, ezzel kapcsolatosan elérhető információk találhatóak:

- A tagországok oldalairól, ahol megtalálható országokra lebontott információ a felsőoktatásról;
- A HEAG adatbázisából, ahol lehetőség van a speciális szolgáltatásokra keresni a diákoknak minden egyes országban.

A tagországok oldalairól elérhető információ a fogyatékkal élő diákok támogatásáról, a nemzeti irányvonal a felsőoktatás és az akadálymentesítés kapcsolatát illetően, valamint a legilletékesebb szakemberek elérhetősége az adott országban.

Ezen felül konkrét intézményekre is lehet keresni, és tájékozódni az adott intézmény hozzáférhetőségéről. Az oldal elérhető angolul és az adott ország nyelvén egyaránt.

Az adatbázis minden második évben frissítésre kerül.

Részletes tudnivalókért a következő címre írjon: heag@european-agency.org

ÉRTÉKELÉS INKLUZÍV KÖRNYEZETBEN

Több mint 150 résztvevő összesen 27 országból vett részt az Értékelési gyakorlat a befogadó intézményekben elnevezésű konferencián, amelyet a ciprusi Oktatási Minisztérium és az Ügynökség közösen szervezett Limassol városában, Ciprusban 2008 október 23–24 között. A konferencia három év munkájának volt a befejező aktsa, amely során az inklúziót elősegítő szabályozási háttér és gyakorlat került vizsgálatra.

A projekt 2004-ben indult, miután az ügynökség Képviselői Testülete kinyilvánította az értékelés területének kulcsfontosságát az inklúzió fejlődésében. A projekt két fázisban valósult meg: az első fázis (2005–2006), valamint a második (2006–2008). Az első fázis tevékenységében 23 ország működött közre és az alapfokú oktatásra fókuszált, míg a második fázisban már 26 ország dolgozott, amikor már közoktatás egésze került vizsgálatra.

Az első fázisban a résztvevők megpróbálták egységesíteni az inkluzív értékelés fogalmát, majd a szabályozások és törvények alapos elemzése után a következőkre jutottak:

Az értékelés többségi környezetben olyan megközelítés, amelyben a szabályozás és a pedagógiai gyakorlat a lehető legnagyobb mértékben segíti elő a diákok tanulását. Az inkluzív értékelés elsődleges célja, hogy az értékelési irányvonalak és eljárások minden esetben támogassák és növeljék a kirekesztés által érintett tanulók, kiváltképp a SNI-s tanulók befogadását és részvételét az oktatásban.

A második fázisban öt olyan oktatási intézményt látogattak meg a résztvevők, ahol innovatív inklúziós értékelés folyik, ezek a következők: a Reutte Körzeti Erőforrás központ, Tirol, Ausztria; a Peder Lykke Iskola, együttműködve Koppenhága Nevelés-pszichológiai Tanácsadó szolgálatával, Dánia; a Montluçoni Kistérségi Körzet iskolái, Franciaország; az Állami Látáskárosult központ, LFS-Schleswig, Németország, valamint a Cavendish School, Runcorn, Egyesült Királyság és

iskolai partnerei. A két egymást követő évben tett látogatás során az intézményekben a tagországok képviselői lehetőséget kaptak az iskolai környezetek megtekintésére és hogy megvitathassák a látott értékelési gyakorlat mintáit.

A projekt egy legfontosabb konklúziója az volt, hogy az inkluzív értékelést egy zajló folyamatnak kell tekinteni, amelyben részt vesznek tanárok, diákok és szülők egyaránt, nem csupán a hagyományos gyakorlat szerint külső szakemberek az osztálytermen kívülről. Az eljárások, módszerek és eszközök, valamint az értékelésben résztvevők is azt az irányelvet kell hogy kövessék, amely szerint az inkluzív értékelés meghatározó része a tanulási folyamatnak.

Egy másik jelentős meglátás, amely a projektből származik, az „értékelés a tanulásért” fogalmához kapcsolódik, nevezetesen, hogyan alkalmazható

◀ Folytatás...

ez az értékelés a SNI tanulók esetében. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az értékelés a tanulásért speciális oktatási igényekkel, vagy azok nélkül, ugyanazon az alapelven működik. A különbség mindössze a tanárok által használt értékelési, kommunikációs eszközökben van.

Összességében a projekt arra a következtetésre jutott, hogy az értékelés egy nélkülözhetetlen terület az inkluzív oktatás fejlődése szempontjából, és hogy a törvényhozóknak és a gyakorlati felhasználóknak tekintettel kell lenni az inkluzív értékelés elveire.

Részletes információ található a projekt további eredményeiről különböző Ügynökségi anyagokban, mint pl. *Értékelési gyakorlat a befogadó intézményekben* – Az oktatáspolitikai és gyakorlati fő kérdései, amely bemutatja projekt első

fázisának eredményeit. Ennek az alapja 23 ország által gyűjtött információ, és tartalmaz egy összegző hírlapot is.

Ezen felül néhány rövidebb vitaanyag is található az ügynökség honlapján:

Az inkluzív értékelés alkalmazása – törvényhozók és gyakorlati felhasználók tapasztalataira épít, hogy bemutassa a kulcsfontosságú elemeket az inkluzív értékelés implementálásával kapcsolatban.

Értékelés a tanulásért és a sajátos nevelési igényű tanulók – ez értékelés a tanulásért fogalmát járja körbe, hogyan alkalmazható ez az SNI tanulók esetében.

Indikátortervek a befogadó értékeléshez – olyan keret indikátorokat mutat be, amelyek útmutatóként szolgálnak az inkluzív értékelés

fejlődésének és természetének vizsgálatához, azok eljárásaihoz és gyakorlatához.

Ciprusi ajánlások az inkluzív értékelésről – a 2008 decemberi limassoli konferencián elhangzott vita és kollektív következtetések eredménye. Olyan javaslatokat tartalmaz, amelyek segítik az európai törvényhozókat az inkluzív értékelést lehetővé tevő értékelőrendszerek kidolgozásában. A Ciprusi ajánlásokat a ciprusi oktatási miniszter juttatta el európai kollégáihoz.

Értékelés inkluzív környezetekben web terület – (<http://www.european-agency.org/agency-projects/assessment-in-inclusive-settings>) bemutatja azokat az anyagokat, amelyek a 3 éves projekt eredményeképpen jöttek létre. Információkat tartalmaz a projektben résztvevő szakemberekről, valamint számos anyagot a projekt első és második fázisában végzett munkáról. A fent említett anyagokon kívül megtalálható még:

- *Teljes, országos riportok*, melyeket a kulcsfogalmak mentén egységesültek;
- *Egy javaslat-mátrix*, mely eszközként szolgál az összegző riport első fázisában található javaslatok összevetésére az országos riportokkal;
- *Európán kívüli irodalom*;
- *Az értékelési gyakorlatokat tartalmazó adatbázis*, amelyben megtalálható 25 ország összegyűjtött adata, amelyek a projekt második fázisából származnak.

További információért keresse fel honlapunkat: www.european-agency.org/agency-projects/assessment-in-inclusive-settings vagy lépjen velünk kapcsolatba: secretariat@european-agency.org

HÍREK AZ ÜGYNÖKSÉG TAGORSZÁGAIBÓL

DÁNIA – Közös cselekvés: Az inklúzió ösztönzésére

Közösen az Európai Ügynökséggel a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért, a Peder Lykke iskola munkatársai karöltve a Koppenhágai Nevelés-pszichológiai Szolgálatával olyan új módszerek után kutatnak, amelyekkel bevonhatják a szülőket az iskolai munkába, az ún. Joint Action projekt keretein belül.

Két szakember, akik e közös projekt kidolgozásának központjában állnak, a következőképpen írja le a projektet:

„Támogatjuk a helyi döntéshozókat abban, hogy új módszereket és stratégiákat dolgozzanak ki a speciális oktatás területén Koppenhágában. A Joint Action projektben alkalmazott módszereket ma már nem csak saját körzetünkben (Belváros), hanem Koppenhága más körzeteiben is alkalmazzák, valamint a Nevelés-pszichológiai Szolgálat pszichológusai is egy sokkal holisztikusabb hozzáállást gyakorolnak a munkájukban.

A koppenhágai képviselőtestület úgy döntött, hogy kezdeményez egy speciális oktatási reformot annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók a Folkeshole keretein belül tanulhassanak. Ezt a reformot a Joint Action projekttel együtt vezették be, azért, hogy nyomást gyakorol-

hassanak az Ifjúsági- és Gyermekek Kabinet egyes döntéshozóira és hogy átadhassák nekik összegyűjtött tapasztalataikat.

2008 szeptemberében egy konferenciát tartottak a koppenhágai Városházán. Az Ügynökség Inkluzív értékelés projektjének szakemberei néhány dán kutatóval együtt bemutatták álláspontjukat a megjelent szakembereknek és döntéshozóknak. Egy DVD-t is megjelentettek a projekt anyagaiból (a jelzett elérhetőségeken többet megtudhat).

Azóta gyorsan teltek az események. Koppenhága 8 kerülete közül a belváros került kiválasztásra, hogy úttörő legyen a speciális oktatási reformban. A körzet munkája lehetővé teszi a szakemberek számára, hogy például szolgálhassanak a város többi kerülete számára.

Azért választották a szolgálat szakembereit, mert részt vettek az ügynökségi projekt munkájában, amely az értékelés fejlesztésének lehetőségeit tárta fel Európában. A projekt kiváló lehetőség volt arra, hogy a nemzetközi információkat összegezzék és nyomást gyakorolhassanak a koppenhágai oktatáspolitikára és az inklúzió módszereire.”

További információért megkeresheti a következő szakértőket: Kirsten Hansen, Fejlesztési tanácsadó, e-mail: Kirsha@Buf.Kk.Dk, vagy Jette Lentz, a pszichológiai szolgálat vezetője, Ifjúsági- és Gyermekek kabinet, e-mail: Jette.Lentz@Buf.Kk.Dk, mindketten a Koppenhágai Városi Főosztály munkatársai, Koppenhága, Dánia.

GÖRÖGORSZÁG – Közelmúltbéli reformok a Hellenikus oktatási rendszerben

A görög kormány a közelmúltban elfogadott néhány új felsőoktatási stratégiai célkitűzést. A kormánynak sikerült törvénybe iktatnia olyan kezdeményezéseket, amelyek 2004 és 2007 között születtek, és amelyek kitűzött célja az európai oktatási minták és szintek felé való közeledés.

Az intézkedések célja, hogy átdolgozzák a törvényi keretrendszert a következő szempontok szerint: a) oktatási intézmények struktúrája b) egy új ügynökség a végzettség elismerésére (L 3328/2005), c) minőség biztosítása a felsőoktatásban, d) élethosszig tartó tanulás és közös poszt-graduális programok (L 3369 & 3404/2005), e), a Hellenikus Nemzetközi Egyetem megalapítása és egyéb törvények az ICT, az oktatás, szakképzés, nők és férfiak egyenlő bánásmódja, és a felsőoktatási felvételi követelményekre vonatkozóan. Két fontos fejleményt kiemelhetünk:

1. Reformok az inkluzív iskolák működésében – minden diák a hagyományos állami rendszer szerint halad, amely tekintettel van a tanulók sajátos tanulási igényeire; pl. interkulturális oktatás más etnikai csoportokból származó diákokkal. Azonban számos iskola is létrejött a muszlim kisebbség számára is.

2. Reformok a tanárképző rendszerben – 2005 és 2007 között, a Pedagógiai Központ egy jelentős programot hajtott végre a tanárképzésben. A tanárok képzése a sajátos nevelési igényekre úgy alakult, hogy a képzés általános rendszerén belül történjen. A speciális oktatás törvénye tisztán kimondja, hogy „*azok a tanárok, akik speciális igényű iskolákban, inkluzív körülmények között tanítanak, részt kell, hogy vegyenek továbbképző programokon a regionális képző központokban*” a többségi iskolák tanáraival együtt, az általános iskolától a középiskoláig, a törvény 4. cikkének értelmében (azaz minden tanár részt kell vegyen speciális oktatási továbbképzésen). 2004 óta az alábbi programokat iktatták be:

ICT használata a tanításban: egy 100 órás képzés, melynek három fázisa van: a) tudományos megközelítés az ICT használatához, b) ICT oktatás tervezésének és gyakorlatának folyamatában, c) az ICT oktatása során felmerülő problémák és azok orvoslása az iskolában.

Új technológiák használatának elsajátítása: egy 96 órás képzés, két fő céllal: a) a tanárok számítógép használatának fejlesztése, és b) új technológiák használata az oktatásban.

Vélemények értékelése és megosztása: az előző tanév során új tankönyvek használatából eredő problémák megvitatása és használhatóságuk értékelése.

Továbbképző program a változások menedzselésére: egy 50 órás program általános és középiskolás tanárok számára, tudásuk elmélyítésére, gyakorlati fejlesztésre és kompetencia növelésre annak érdekében, hogy jobban tudják kezelni a tanulási nehézségeket és a tanulók sajátos képességeit.

További információ: Maria Palaska-Ioannidis, Ügynökség Nemzeti Koordinátora: mpalask@sch.gr vagy Maria Michaelidou, Ügynökség képviselői testületi tag: smi@acm.org

SPANYOLORSZÁG – „Tots músics, tots diferents” (Minden muzsikus másképp zenél)

Valencia régió Spanyolországszerte ismert zenei háttéréről, otthon ad számos képzett muzsikusként és zenei intézmények, melyek mind hozzájárulnak a zeneoktatáshoz. Torrent városa egy jó példa erre: van egy koncertterme, amely a Zenei Konzervatóriummal együtt segít pozitív környezetet létrehozni a zeneoktatás számára.

A torrenti Konzervatórium egy olyan központ, mely felkészíti a zeneiskolásokat az elemi és professzionális zenevizsgákra. 1971 óta létezik, és az évek során jelentősen bővült az oktatási tevékenységük tárháza. Jelenleg 62 tanár és 8 fős személyzet dolgozik a mintegy 540 tanulóval.

2003-ban az Európai Fogyatékkal élők évében, a Konzervatórium javaslatára Valencia Autonóm Kormányja jóváhagyott egy projektet, melynek neve „Tots músics, tots diferents” (Minden muzsikus másképp zenél), és amely Spanyolországban elsőként lehetővé tette a fogyatékkal élők számára, hogy részt vegyenek zenei tanulmányokban.

A szlogen „Tots músics, tots diferents” alapján a fogyatékosok nem ok a zeneoktatásból való kizárásra.

Öt évvel később, 12 diák – aki részt vett ebben a kísérleti programban – ma már sikeresen tanul és magas szintet ért el a szociális integrációval együtt. Ez nem jöhetett volna létre a közösség

kitartó munkája és az intézmények (Oktatási Minisztérium, Torrent Városi Tanács) és néhány magáncég (Mediterranean Savings Bank) támogatása nélkül.

Ez az oktatási projekt elismerést kapott az Oktatási Minisztériumtól és elnyerte a „Marta Mata díj” második helyezését kimagasló oktatási színvonalért, majd 2007-ben az első helyezett lett a sajátos nevelési igényű tanulók számára létesített programokért.

A projekt innovatív természetéből adódóan, ez a kísérlet megváltoztatta a Zenekonzervatórium hagyományos működését, és következésképpen egy sor változást kellett bevezetni, mint például az újszerű tanárképzés, a tanárok attitűdjének változása, a központ átszervezése és egyéb módszertani és forrásbeli változások.

A projekt egy lépés előre a társadalmi szolidaritás és igazságosság felé és egy alternatíva a leginkább kirekesztett fiatalok befogadására, olyan lehetőségeket kínálva nekik, mint a zenetanulás.

További információ: Yolanda Jiménez Martínez, Ügynökségi nemzeti koordinátor: yolanda.jimenez@educacion.es, Manuel Tomás Ludeña, torrenti Konzervatórium igazgatója, manuel_tomas@conservatoritorrent.net

FRANCIAORSZÁG – Két új, innovatív kutatási és képzési kezdeményezés

A „Szaglás, memória és tanulás” szimpózium volt az első rendezvény, amelyet a „Handicap and Sensory Research Group” tartott Párizsban, 2009. január 27–29 között.

Két kérdés, amely a tudományos és pedagógiai kutatásokból származott és az öt érzékkel foglalkozik, volt a kiindulópontja a találkozásnak: hogyan tudjuk használni az érzékeket, amelyek már a magzati korban is jelen vannak a kommunikációban és hogyan tudjuk javítani a pedagógiai gyakorlatot a fogyatékkal élők számára?

A szimpózium egy együttműködés eredménye volt a Dijon-i Európai Izlelés-tudományi Központ és az INS-HEA (Francia országos felsőoktatási intézmény a sajátos nevelési igényű oktatásért) között. Fő témája a szaglás érzékelése volt, amely ugyan kevés figyelmet kap, de jelentős szerepet játszik számos kognitív élményben, mint a megkülönböztetés, emlékezet és élvezet.

A tanácskozás fő céljai: értékelni a jelenlegi ismereteket tudományos és pedagógiai szinten, bemutatni, hogyan használható a szaglás a tanulás segítésében, különösképpen a fiatal, fogyatékkal élők esetében; új lendületet adni találkozóknak és eszmecseréknek, hogy meg lehessen osztani a szaktudást ezen a területen.

A tanácskozáson számos ország szakemberei vettek részt. Érkeztek szakemberek az egészségügy és az oktatás területéről, szaglástudományi szakértők, valamint fogyatékkal élő gyermekek szülei. A szaglástudomány kérdéseit különböző szempontokból közelítették meg: kapcsolat a szaglás, érzelem és emlékek között, valamint a szaglás hatása a fiatal fogyatékkal élők tanulására, és alkalmazása a fogyatékkal élők mindennapjainak javítására.

Fiatal, fogyatékos gyerekek befogadása – egy 12 és fél napos képzés, melyen 120-an vettek részt Franciaország egyik északi városában.

A programnak két célja volt: megérteni azt, hogy a fogyatékkal élő gyermekek hogyan építhetők be a gyermekek számára létrehozott struktúrákba, és hogy miként lehetne az ezekben a struktúrákban lévő emberek együttműködését elősegíteni.

A témák a következők voltak:

- A fogyatékkal élő gyermekek befogadásának törvényi és intézményi keretei;
- Az intézményekben és helyi szervezetekben dolgozó partnerek feltérképezése;
- Olyan referenciák a fogyatékoság és betegségek területén, amelyek a befogadás nehézségeivel kapcsolatosak.

A Korai fejlesztés: az európai helyzet elemzése – Kulcstényezők és ajánlások című ügynökségi beszámolót minden résztvevő megkapta.

A tréninget kísérleti alapon ajánlottuk két másik városnak, mielőtt Franciaország-szerte szélesebb körben elterjesztenénk.

További információ: Nel Saumont, Ügynökségi nemzeti koordinátor: international@inshea.fr

PORTUGÁLIA – Írás-olvasási készségek támogatása gyermekkönyveken keresztül

Eddig két könyv jelent meg: *O Segredo do Sol e da Lua* és *O Gato Gatão Poeta de Profissão*. Mindkettőt négy különböző formátumban lehet megvásárolni: (i) írott változat interaktív DVD-vel, amely tartalmazza a hangoskönyvet is; (ii) adaptált kiadás piktografikus jelekkel a kommunikációhoz; (iii) portugál jelbeszédű kiadás és (iv) Braille kiadás. A DVD tartalmaz továbbá pedagógiai tartalmat is játékos módon tálalva.

Így az olvasó egyedi képességeitől függően a gyermekek és felnőttek már rendelkeznek azzal az eszközzel, amellyel hozzájárulhatnak az íráskészség fejlődéséhez.

Portugáliában, a CERCICA Publishing House elindított egy olyan gyermekkönyv-sorozatot, amely minden gyermek számára elérhető. Ezzel az Oktatási Minisztérium és Cascais város tanácsának segítségével egy szakemberekből álló csapatnak sikerült betölteni egy űrt a portugál könyvpiacra.

További információ: <http://www.editoracercica.com/>

IZLAND – Egyetemi program szellemi fogyatékkal élő diákoknak

Június 20-án 22 diák végzett az Izlandi Egyetemen olyan diplomával, amely kimondottan a sajátos nevelési igényű tanulók számára készült.

A 2007 őszén indult program Izlandban elsőként nyújt egyetemi tanulási lehetőséget szellemi fogyatékkal élők számára. A program egy két éves kutatási projekt részeként indult a szociális tanulmányok karon, és egybeesik egy sajátos nevelési igényekkel élő emberekkel foglalkozó nemzetközi szervezet vezérelvével, valamint az Emberi jogi egyezményvel, és az Izlandi Egyetem oktatáspolitikájával.

A program fő célja az volt, hogy a szellemi fogyatékkal élő tanulóknak lehetőséget

biztosítson arra, hogy teljes értékű tagjai lehessenek a társadalomnak. Alapvető része volt a programnak, hogy ezek a tanulók más egyetemi hallgatókkal együtt járjanak órákra, mint ahogy az is, hogy legyen egy olyan mentor-program, amelynek keretében más egyetemi tanulók nyújtottak személyre szabott segítséget.

A tanárok és a diákok egyaránt elégedettségüket fejezték ki a programmal kapcsolatban a két év során. A projekt beszámolója szerint a javuló tanulási eredményeik mellett a diákoknak megnövekedett az önbecsülésük és javult a szociális érzékük. A célcsoportban meghatározott diákoknak kifejezetten tetszett az, hogy lehetőségük volt nem fogyatékos társaikkal együtt tanulni, amely – elmondásuk szerint – meghatározónak bizonyult a sikeres tanulási eredmény elérésében.

További információ: Bryndís Sigurjónsdóttir, Ügynökségi nemzeti koordinátor: bryndis@bhs.is

SVÉDORSZÁG – Mindennapi iskolai élet testi fogyatékkal élők számára: egy etnológiai tanulmány

Azok a szociális helyzetek, amelyeket a kirekesztés vagy a befogadás teremt a tanulók számára, mindennapi velejárói a fogyatékkal élők tapasztalatainak. Az iskolai környezet ezen tanulók számára komplex erőfeszítéseket igényel az iskolai személyzettől, legyen az tanár, asszisztens vagy igazgató, vagy akár önkormányzati ember.

A tanulmány fő kérdése: milyen a mindennapi iskolai életük az érintett diákoknak? A riport a következő pontokból indult ki: konstruktivizmus, a gyerek nézőpontja, más gyerekek szemlélete, etnográfiai és kulturális elemzés. A tanulmány igyekszik átfogó képet alkotni a gyermekek mindennapjairól az iskolában.

Az egyik fő szempont a tanulók szociális helyzete. A fogyatékkal élő tanuló társaival való interakciója változó, mint ahogy a kirekesztett és befogadott tanulók jelenléte is. Szociális helyzetüket erősen meghatározza az összetettség. Számos különböző tanítási helyzetbe kerülnek, ezért roppant fontos az iskola pedagógiai gyakorlata, valamint az iskola, illetve a tanulók kultúrája és szemlélete.

Másik kiemelt terület a tanulók oktatása és

tudásuk fejlesztése. Az iskolai személyzet és a szülők is számtalan kételyt fogalmaznak meg a tanulókkal kapcsolatban és tartanak igényt további információkra. A tanulmány megállapította, hogy az SNI tanulóknak egyedi igényeik vannak, mint például több idő a tanulásra, eltérő pedagógiai megoldásokra.

A tanulmány ajánlása az, hogy az inklúzió alapelveinek átfogó támogatására van szüksége, de annak kivitelezése bizonytalan. A tanulók komplex hátrányai növekvő elvárásokat támasztanak az iskolával szemben, és megkövetelik annak rugalmasságát és a tanulók individualizációját.

A tanulmány egyéb megállapításai: az elkötelezettség fontossága, annak felismerése, hogy a kirekesztő körülmények sokszor nem egyértelműek. Ezek a jellemzők mind az önértékelés szükségességét sürgetik minden érintett személy számára.

További információ: Göran Nygren, Uppsala Egyetem:

goran.nygren@etnologi.uu.se

Ez a riport letölthető svéd nyelven is a következő címen: <http://publications.uu.se/abstract.xsql?dbid=9351>

LUXEMBURG – Az új „alapozó iskola”

Multi-professzionális csapatok – minden alapozó iskola segítséget kérhet egy olyan csapattól, amely különböző szakterületű szakértőkből áll és támogatást nyújt a tanároknak a sajátos igényű tanulókkal kapcsolatban.

Kompetencia alapú megközelítés – a kompetencia alapú tanítás, tanulás a reform középpontjában állnak, és ezt a megközelítést folyamatosan vezetik be. Pedagógiai csoportok foglalkoznak a négy tanulási ciklus kompetenciáinak kereteivel és olyan tanulási körülményeket hoznak létre, melyek összhangban vannak a kompetencia alapú megközelítéssel.

Új értékelőeszközöket vezetnek be, amelyek jobb képet adnak a tanuló fejlődéséről, arról, hogy mely kompetenciákban tudott a legjobban fejlődni, és melyek azok, amelyeknél további fejlesztésre van szükség.

Három új törvényt szavaztak meg 2009. január 21-én az új „alapozó iskola” létrehozásának kereteiről. Ez a három törvény együtt gyökeresen átszervezi az iskola első 9 évét pedagógiai és szervezeti szempontból is, annak érdekében hogy jobb lehetőségeket biztosítson a tanulók számára. A törvények 2009 szeptemberében léptek életbe.

Iskolai eredményterv – minden iskola készít egy eredménytervet, amely meghatározza azokat a célokat, melyek elérésével a tanulók sikeresebbé válhatnak. Ezen célok eléréséhez bizonyos mértékű önállóságot kapnak az iskolák. Átdolgozhatják tantervüket, választhatnak különböző tanítási segédletek közül, megváltoztathatják a gyerekek csoportokba szervezését, stb.

Minden új típusú iskola képes lesz differenciálni a pedagógiai munkáját és saját programmal oktatni, annak érdekében, hogy diákjaik elérhessék a megkövetelt kompetencia szinteket. A 2009–2010-es tanévre vonatkozó implementáció fő elemei nagyvonalakban a következők:

Iskolai bizottság – 2009 nyarán minden iskola alapított egy iskolai bizottságot, és kinevezte annak elnökét. A következő évtől a bizottság feladata lesz támogatni az iskolai szervezést, elkészíteni a sikertervet, jóváhagyni a tanítási segédeszközök kiválasztását.

Tanulási ciklusok – 2009 szeptemberétől minden elemi és általános iskola neve alapozó iskola, és négy oktatási ciklusban szerveződik. Ezek a ciklusok váltják fel a hagyományos iskolai évekre lebontott struktúrát.

Tanulási csoportok – minden iskolában, az egy tanulási ciklusban dolgozó valamennyi tanár és szakember konzultál egymással és csapatokban dolgozik.

További információ: www.men.lu

BELGIUM (FLAMAND NYELVŰ KÖZÖSSÉG) – Indítvány egy új tanulás-támogatási keretrendszerrel

Az eredmény azt mutatja, hogy az általános iskolás korosztályú gyermekek kb. 20%-a rendelkezik valamilyen speciális igénygel. Ebből a csoportból 12,5% enyhe értelmi fogyatékos, és 3,3%-uk rendelkezik diagnosztizált viselkedésbeli problémákkal. A 12–18 éves korosztály 16%-a magasabb szintű figyelmet igényel, mivel ennek a csoportnak a 8,9%-a rendelkezik enyhe értelmi fogyatékossgal. A középiskolás korosztály 3,4%-a szenved viselkedésbeli problémákkal.

Az új mátrix megbízhatónak bizonyult. Azonban van néhány aggodalomra okot adó tényező. Az iskolai szakemberek még nem elég felkészültek. Nagyméretű beruházás kellene a tanárok átképzésére, ahhoz, hogy az iskolák jobban tudják kezelni inkluzív módon a sajátos nevelési igényű gyermekeket. Ez a rendszer továbbá megköveteli, hogy az iskolai pszichológiai szolgálatok az ICF-CY szerint legyenek képezve. Ez nélkülözhetetlen ahhoz, hogy megfelelően tudjanak működni, és hogy egy sokkal inkább igény-központú rendszerben dinamikus mérjék fel a tanulók tehetségét (szemben a pszichometrikus módszerrel, amely ma széles körben elterjedt), valamint, hogy számításba vegyenek bizonyos külső tényezőket, úgy mint család és iskolai környezet. Ez a rendszer jelenleg politikai szinten is napirenden van, és a közelmúltbeli kormányzati változások után egyelőre nincs életben.

Annak érdekében, hogy egy befogadóbb iskolarendszer jöjjön létre, a nemzetközi fejlesztések hatására a flandriai oktatási miniszter egy olyan rendszert vezetett be, amely meghatározza az iskolai tanulás támogatását, beleértve azt a jogot, hogy választani lehessen hagyományos és speciális iskolák között, amelyekben szintén ugyanolyan szintű támogatást nyújtanak.

A WHO fogyatékosági modelljével összhangban a javaslat szerint elsődlegesen meghatározásra kerül a tantervi adaptáció és a támogatás mértéke a gyermek specifikus igényeinek megfelelően. Egy olyan osztályozási keretet ajánl, amelyben a speciális elvárásokat a gyermek által igényelt támogatás mértékétől teszik függővé.

Az új rendszer megfelelőének és megbízhatóságának megállapítása érdekében egy 8648 tanulóval álló csoport került kiválasztásra hagyományos és speciális iskolából. 73 iskolai pszichológiai munkatársat kértek fel, hogy azonosítsák a speciális igényeket az új kritériumok szerint. Egy manuális és egy elektronikus űrlapot is kidolgoztak, valamint egy helpdesket és egy adatbázist, ahol a pszichológus munkatársak megoszthatják egymással tapasztalataikat.

További információ:
Jo.lebeer@ua.ac.be & elke.struyf@ua.ac.be –
Antwerpeni Egyetem
marijke.wilssens@arteveldes.be – Artevelde
Tanárképző Központ
theo.mardulier@ond.vlaanderen.be – Flamand
Oktatási Minisztérium, ill. Ügynökségi Képviselői
testületi tag

NÉMETORSZÁG – A fogyatékkal élőkről szóló ENSZ konvenció ratifikálása

besser zusammen
JAHR DER INKLUSIVEN BILDUNG

2009 márciusában az ENSZ konvenció bevezetésre került. Ezzel Németország elkötelezte magát az inklúzió elvének törvénybe iktatása mellett. Schleswig-Holstein területén pedig egy inkluzív oktatási évet is bevezettek, melynek mottója: „együtt jobb”.

2009 áprilisában a Schleswig-Holsteini Oktatási Miniszter, Ute Erdsiek-Rave úgy nyilatkozott: „Nemzeti szinten kell változtatnunk a pedagógiai irányvonalon. Mert az inkluzív oktatás nem azt jelenti, hogy egy gyerek saját maga kell, hogy alkalmazkodjon az iskolájához, hanem fordítva. Egy befogadó hagyományos iskola általában azt jelenti, hogy minden gyermeket szívesen látnak, kiváltképpen, ha egészségügyi, szociális, tanulási, vagy teljesítménybeli problémákkal küzd.”

Vereint für gemeinsame Bildung.

Nationale Konferenz zu Artikel 24 des VN-Übereinkommens über die Rechte von Menschen mit Behinderungen

A bevezetéssel egyidőben egy nemzetközi találkozót is tartottak Rendsburgban, amelyen német és európai résztvevők – köztük az Ügynökség tagjai – tanulhattak egymástól. Több rendezvénynek kellene támogatnia ezt a folyamatot, hogy a következő 10 évre készüljön egy átfogó ütemterv, mely magába foglalja a törvények módosítását, valamint a finanszírozási keretek kidolgozását is egy befogadó iskolarendszerhez.

2009 július 1-jén került megrendezésre egy országos konferencia, amelynek az ENSZ konvenció 24. cikkével, a fogyatékkal élők jogaival foglalkozott.

Részt vett rajta többek között Karin Evers-Meyer és a Szövetségi Szociális Minisztérium a Fogyatékkal élők igényeiért képviselői, akik bemutatták az „All Inclusive! Egy új ENSZ-Konvenció” elnevezésű kampányuk eredményeit.

A kiadvány bemutatja továbbá az oktatás területével kapcsolatos mandátumokat. Egy akciótervet sürget az inkluzív oktatás területén, olyan intézkedéseket, amelyek ingyenes hozzáférést és befogadó tanulási lehetőségeket biztosítanak az egyetemeken, valamint a szociális segélyrendszerek következetes és megbízható finanszírozását. A kampány január és március között folyt, összesen 8 konferencián, amelyet a Szövetségi Szociális Minisztérium szervezett.

A kampány eredményeit ismertető kiadvány letölthető a következő címről:
<http://www.alle-inklusive.behindertenbeauftragte.de/>

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG (Anglia) – Eredmény mindenkinél: sajátos nevelési igényű fiatalok kilátásainak javítása

Az „Achievement for All” (Eredmény Mindenkinél) egy olyan úttörő projekt, amely javíthatja a sajátos nevelési igényű gyermekek és fiatalok lehetőségeit, legfőképp oktatási kilátásaikat.

Összesen 460 iskola mintegy 10 helyi hatóságtól Angliában két éven át valósítja meg a programot 2009 szeptemberétől. Ezalatt egy személyre szabott tanulási folyamattal, nyomon követéssel és a szülőkkel való együttműködéssel javulnak a tanulók lehetőségei.

A projektben résztvevő iskolák úttörők lesznek és diákjaik számára egy olyan alapot nyújtanak, amely magas teljesítményre ösztönzi őket, és rendelkeznek olyan tanulási és tanítási eszközökkel, amelyek már beváltak ezen a területen. A programban résztvevő helyi hatóságok biztosak lehetnek abban, hogy megfelelően látják el a sajátos nevelési igényű fiatalok szükségleteit és olyan szolgáltatást nyújtanak, amely megfelel ezeknek a céloknak.

Az Eredmény Mindenkinél arról szól, hogy emeljük a léccet mindenki számára a motiváció tekintetében, beleértve a kiemelkedő nehézségekkel küzdőket is. A projekt lehetővé teszi az SNI tanulók számára, hogy magabiztosabbak legyenek a tanulásban, hogy pozitívan gondolkodjanak az iskolai életről.

Elkötelezi a szülőket is, lehetővé téve számukra a nagyobb bizalmat az oktatási rendszer iránt és azt, hogy aktívan vehessenek részt gyermekük tanulásában.

További információért keresse fel honlapunkat: <http://nationalstrategies.standards.dcsf.gov.uk/node/189431>

Kiadói információ

Az Európai Ügynökség a Sajátos Nevelési Igényű Tanulók Oktatásának Fejlesztéséért egy független, önkormányzú szervezet, az ügynökségi tagországok, valamint európai intézmények (Bizottság és Parlament) támogatásával. E dokumentum kiadását lehetővé tette a tagországok, valamint az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága támogatása: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

A EuroNews-ban kifejezett vélemények nem feltétlenül tükrözik az Ügynökség hivatalos álláspontját, a tagországokét, vagy a Bizottságét. A Bizottság nem vonható felelősségre az e dokumentumból származó

információk használatáért.

Az újságból történő kivonatok készítése megengedett, feltéve, ha egyértelműen feltüntetik a forrást. Elektronikus formátumban is elérhető az ügynökség weboldalán: www.european-agency.org

Titkárság:

Østre Stationsvej 33
DK-5000, Odense C
Dánia
Tel: +45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsszeli iroda:

3 Avenue Palmerston
BE-1000, Brussels
Belgium
Tel: +32 2 280 33 59
brussels.office@european-agency.org

További példányokért, vagy az Ügynökség munkájával kapcsolatban bármilyen információért keresse fel:

A Képviselő Testület tagját Magyarországon: Hámoriné Váczy Zsuzsa, zsuzsa.vaczy@gmail.com

A EuroNews ezen száma fordítás, amelyet az eredeti angol nyelvű verzió alapján a tagországok készítenek. Angol vagy más nyelvű verziók elérhetők a következő címen: <http://www.european-agency.org/news/euronews>

Nyomtatta: Halstan www.halstan.co.uk

Elérhető nyelvek: CS, DA, DE, EL, EN, ES, ET, FI, FR, HU, IS, IT, LT, LV, MT, NL, NO, PL, PT, SL, SV

ISSN: 1901-8843

© European Agency for Development in Special Needs Education 2009

A kiadványhoz felhasznált papír fenntartható fejlődést szolgáló erdőgazdálkodásból származó rostos alapanyagból, elemi klórmentes technológiával készült.

